

Näkökulmia tehtävien ja kuvien käsittelyyn

Kuvanavaus: Teräshevonen Ukrainan pellolla (s. 163)

Mitä sosialistisen realismin piirteitä maalauksesta löytyy?

- Maalaus antaa positiivisen kuvan valtion tilanteesta: peltoja on paljon ja ne ovat hyvässä kunnossa.
- Siinä kuvataan "realistisia" arkisia aiheita.
- Työtä tehdään iloisesti hymyillen eli taiteeseen liittyy poliittinen kannanotto.
- Myös naiset osallistuvat sosialismin rakentamiseen.
- Maalauksessa korostetaan Neuvostoliiton kehittyneisyyttä (esimerkiksi traktori).

Kuvanavaus: Terveet vanhemmat – terveet lapset (s. 164)

Mitä kansallissosialistisen ihmisihanteen tyypillisiä piirteitä julisteessa on?

- Kuvassa on ihanteellinen ja iloinen saksalainen perhe: neljä lasta, isä ja äiti.
- Kaikki ovat suhteellisen vaaleita ja stereotyyppisen arjalaisen näköisiä.
- Perheen ihmiset ovat iloisia ja hyväkuntoisen näköisiä.
- Perhe on ahkera (tytön kori) ja valmiina ponnistelemaan yhteisen tulevaisuuden eteen.
- Pimeys on jäänyt taakse ja valoisa tulevaisuus loistaa heidän kasvoillaan. Vauva kurottaa iloisena kohti tulevaisuutta.
- Perheen poika on pukeutunut jonkinlaiseen univormuun ja näyttää olevan vanteraa tekoa.
- Natsi-Saksassa oli kotiäiti-ihanne.

Tehtävä 1

Perustele väite: Usko edistykseen heikkeni 1900-luvun alussa.

- Massojen ajan myötä kulttuurieliitti pelkäsi edistyksen pysähtyvän.
- Teollisen yhteiskunnan pelättiin hävittävän luovan yksilöllisyyden.
- Uppoamattomaksi rakennetun valtameriristeilijän Titanicin uppoaminen heikensi edistysuskoa.
- Yhä tehokkaammaksi kehitettyjen aseiden avulla tuhottiin valtavasti ihmisiä ensimmäisessä maailmansodassa.

Tehtävä 2

Vertaile fasistista ja sosialistista ihmisihannetta.

- Molemmissa yksilön tuli palvella valtiota.
- Molemmissa ihmisten tuli olla ahkeria ja ruumiillisesti hyvässä kunnossa, jotta he pystyivät työskentelemään valtion päämäärien hyväksi.
- Sosialismin ihanteen mukaisesti nainen oli tasa-arvoinen miehen kanssa ja työskenteli esim. pelloilla ja tehtaissa. Fasismissa arvostettiin perinteisimpiä sukupuolirooleja ja naisen ihanne oli terveitä lapsia synnyttävä kotiäiti.
- Kansallissosialismin ihanteisiin kuului myös "rotupuhtaus".
- Taiteen ja koulutuksen avulla pyrittiin muokkaamaan uutta ihmisihannetta.

Tehtävä 3

Miten sosialistisen realismin taide erosi 1800-luvun realistisesta taiteesta?

- Sosialistinen realismi ei kuvannut yhteiskuntaa realistisesti, koska taiteella oli poliittinen tarkoitus.
- Sosialistinen realismi
 - kuvasi työtä tekeviä kansalaisia ihanteellisesti, iloisesti työtä tekevinä ihmisinä.
 - kuvasi työn sankareita ja sosialismin saavutuksia ja sosialismiin liittyviä arvoja, kuten tasa-arvoa tai maailmanrauhaa
 - kuvasi sosialististen maiden hallitsijoita positiivisessa valossa
 - kuvasi yhteiskuntaa positiivisessa valossa.
- 1800-luvun realismi
 - kuvasi yhteiskuntaa totuudenmukaisesti, ikäviä asioita peittelemättä
 - kuvasi teollistumisen ajan todellisuutta
 - kuvasi sekä kaupunkien että maaseudun työläisiä tuoden työn kovuuden ja köyhyyden esiin.

Tehtävä 4

Pohdi, millainen on demokraattisen valtion ihmisihanne.

- yksilöllinen
- omia vahvuuksiaan hyväksi käyttävä
- kiinnostunut yhteisistä asioista
- suvaitsevainen
- kunnioittaa yhteiskunnan perusarvoja
- aktiivinen kansalainen, joka on valmis käyttämään omia oikeuksiaan ja kehittämään yhteiskuntaa

Tehtävä 5 (nettitehtävä)

Etsi sosialistista realismia edustavia patsaita. Miten sen tyylipiirteet näkyvät patsaissa?

- Patsaat ovat usein propagandistisia ja kuvaavat terveitä ja voimakkaita työläisiä tai Leniniä ja muita sosialististen yhteiskuntien merkkihenkilöitä.
- Työläiset on kuvattu tyytyväisen ja onnellisen näköisiksi.
- Patsailla viestitetään sosialistisen valtion olevan mahtava ja menestynyt.